

על הפרק

מה יהיה?

חוות דעת מאד סובייקטיבית

במסגרת ההתלבטויות בנושא הרפורמה, אנחנו מוזמנים לעתים קרובות, להופיע לשיחות עם רפתנים, ועדות כלכליות ואסיפות כלליות ובהן מתבקשים להביא את הערכתנו על עתיד הענף, על האופק של התכנון בענף, עמידותו ויכולתו לפרנס את חבריו גם מחר. במפגשים אלה מתחברים גם עם דעות והנחות יסוד של הבעלים שבעקבותיהן מקבל המשק החלטות מגוונות.

השאלה המרכזית שאנחנו נשאלים היא, מה יהיה בעתיד עם הענף שהעבר שלו היה נפלא ופירנס את חבריו לאורך עשרות שנים. אין לנו יומרות לנבא את העתיד, אך ניתן לצלם את תמונת הכוחות הפועלים בענף ולראות את הכיוונים אליהם הוא צועד:

- ענף החלב מספק מוצר מזון טרי, בסיסי ומיועד לכל שכבות האוכלוסיה.
- הצרכן הישראלי (ובמיוחד הצרכנית) אוהב את מוצרי החלב הישראליים ושומר על נאמנות רבה לענף – זה נבחן בסקרי דעת קהל רבים וגם בהתנהגות בפועל.
- התכנון בענף מצליח במשימתו העיקרית לספק מוצרי חלב לכל האוכלוסיה באופן סדיר ללא מחסורים ועודפים, תוך שמירה על מחירים סבירים ויציבים.
- לאור שביעות הרצון הכללית מביצועי הענף, הממשל בישראל משלים עם התכנון בענף, אם כי היה רוצה לראות יותר יבוא, יותר תחרות ומחירים יותר נמוכים לצרכן.
- הביצועים המקצועיים של הענף יוצאים מן הכלל ומעידים על הרמה הגבוהה של הרפתן הישראלי ויכולתו להשתפר ולהתייעל בהתמדה.
- מערכות התמך של הענף, בגופי החקלאים וגם במערכות הממשלתיות, הינן מקצועיות מאד וחדורות רצון לקדם את הענף.
- המחלבות מאמינות בענף ומשקיעות מאות מליוני דולרים בבניית מחלבות חדשות, קווי ייצור נוספים וחדשנות בלתי פוסקת. עשרות מוצרים חדשים יוצאים לשוק מידי שנה והתעשייה מחזיקה את הקשר עם הצרכן הסופי באופן מרשים מאד.
- מזה שנתיים נמצא המשק הישראלי במשבר כלכלי חריף ביותר עם התרסקות בהרבה ענפים. ענף החלב נפגע גם הוא, אך ברמה הרבה יותר נמוכה ושומר על עמדת זינוק טובה לשיפור הבטחוני והכלכלי שכולנו מקווים, שיגיע במהרה.
- התכנון בענף החלב באירופה צפוי להימשך גם בעשור הקרוב, עם סיוע מקיף של המדינות.

עוגנים וחוזקות אלה בענף נותנים בסיס מוצק להערכה שהענף שלנו טוב, חזק, יציב יחסית ועשוי לתת פרנסה הוגנת לחבריו, גם בעתיד. אין ספק שהרפורמה קשה לנו מאד ובמיוחד בקטעי השחיקה שלה. יש לנו משימה חשובה – להשאיר את פירות ההתייעלות ברפת למשך מספר שנים, לפחות. עם זאת ראוי שלא להתעלם גם מהיתרונות של הרפורמה: השתתפות משמעותית של המדינה בשדרוג הרפת וחידושה, יצירת מחויבות אמיתית של המדינה לענף ולרפת הפרוסה בכל הארץ, עיגון ראשון של מנגנון מחיר המטרה ועוד.

ולכל אלה שמניחים הנחות להחלטות מכריעות, מומלץ להכניס נימה אופטימית יותר על סיכויי ההישרדות של הענף ולהאמין בו גם בעתיד.

יוסי מלול